CENZURAT.

PLAIURI SĂCELENE

DIRECTOR: VICTOR TUDORAN.

Inscrisă sub. No. 13 din 16 Mai 1938 Trib. Braşov.

Anul VI. IANUARIE-FEBRUARIE Nr. 1-2.

1939

BIBLIOTECA ASTREI BRAŞOV

Anul VI. • Nr. 1-2 — Ian.-Febr. • 1939.

PLAIURI SĂCELENE

APARE ODATĂ PE LUNĂ.

Revistă fondată în anul 1934. Cont la C. E. C. Nr. 25.187.

Director: VICTOR TUDORAN.

Redactor: ION PĂLTĂNEA • Secretară: MIȚA CODREANU.

Cuprinsul:

PLAIURI SĂCELENE: Anul VI.
Dr. GHEORGHE DRAGOȘ Pentru viitorul mai bun al Săcelelor.
NICOLAE MOISIU: Madrigal (versuri).
Dr. ION G. V. GOLOGAN: Zece luni de gospodărie comunală.
FOLKLOR SĂCELEAN: Nicolae Pană și Vasile G. Sasu.
ION SULU: Plosca.
VICTOR TUDORAN: Eroii (nuvelă istorică).

Cronica literară: *„Scurt popas în Japonia"* Voicu Nițescu (Victor Tudoran), *„Mensa Academica"* de Traian Cantemir (Gh. Pălțănea), *„Cartea dorurilor mele"* de Petru Stati (Victor Ion Critu), *„Teatru"* de D. T. Faur (Mița Codreanu).

Cronica săceleană: *Dr. Victor Jinga* (Redacția), *Un jubileu* de Valeriu Calciu. *Ecouri* literare, economice, sociale.

Cronica măruntă: *Din lună în lună* de Ion Pălțănea, *Abonații noștri, Ecouri* din presă despre „Plaiuri Săcelene". Am primit la redacție, etc.

COPERTA: Mocani bătrâni, clișeu în zinc.

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora cari prin articolele lor înțeleg să contribue la cunoașterea și progresul acestor sate.

Spre știință.

- Oricine reține primul număr trimis de noi se consideră abonat pe un an întreg.
- Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază.
- In limita spațiului disponibil, vom recenza cărțile, revistele și ziarele primite la redacție sau le vom aminti la rubrica respectivă, în baza reciprocității.
- Articolele privitoare la Săcele vor fi preferate.
- In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesitățile technicei tipografice, fără a ține seamă de vreo altă considerație.
- Cerem revistelor, ziarelor și editurilor din țară să răspundă schimbului nostru.

Notre adresse pour l'échange: ! Unsere Adresse für Austausch:
Nostro indirizzo per cambio: ■ Our address for change:

Revista „PLAIURI SĂCELENE" Satulung, Săcele — Jud. Brașov—România.

Anul VI. Nr. 1-2. • 1939. • Ian - Febr.

Plaiuri Săcelene

— revistă de atitudini şi probleme săcelene. —

DIRECTOR:
VICTOR TUDORAN.

apare odată pe lună.

BIBLIOTECA ASTREI BRAŞOV

Anul VI.

Zămislită din dragostea pentru plaiurile mocăneşti, revista noastră a caligrafiat pe crugul vremii, timp de cinci ani împliniţi, slovă curată despre Săcelele străbune, fixând pentru cei ce ne vor urma, faple şi gânduri.

Din cerdacul nostru de zodieri, am însemnat pe albul hârtiei, frânturi din măreţul trecut al Săcelelor sau stări din tristul prezent al celor cari au colonizat odinioară Dobrogea lui Mircea cel Bătrân.

Astăzi, când senini păşim într'un an nou de existenţă, gândul nostru cu svon catifelat de clopoţei se îndreaptă către toţi Săcelenii şi în şoaptă îi roagă să-şi facă datoria de cititori cinstiţi şi conştienţi.

Noi ne-am străduit ca anul acesta să apărem pe o hârtie mai bună, fără a mări abonamentul, deşi cheltuelile de tipar s'au urcat totuşi.

Ce sublim gest ar fi ca toţi cei rămaşi în restanţă la revistă, să-şi achite datoriile, dându-ne astfel dovadă de aleasa lor preţuire, acum la început de an nou.

Sfioşi ne-am spus aleanul, deschizându-ne sufletul bunilor Săceleni, făcându-i să priceapă, că cel puţin acuma, meritâm să fim sprijiniţi.

Săceleni, sfărâmaţi nepăsarea dureroasă de până acum, aplecaţi-vă urechia cel puţin în clipa aceasta când păşim într'un an nou şi auziţi şuierul răscolitor al Săcelelor voastre, cari prin scrisul nostru îşi cer dreptul la o viaţă mai bună şi la un viitor mai luminos.

Lăsaţi firul lacrimilor ce v'au umezit ochii să vă pătrundă adânc în suflet, şi faceţi-vă datoria de adevăraţi Săceleni.

Vorbind limpede şi din inimă, cerem să fim înţeleşi, aşa după cum ni-s faptele şi gândul.

Săceleni de pretutindeni, sprijinindu-ne, ajutaţi la ridicarea Săcelelor voastre dragi.

Plaiuri Săcelene.

Pentru viitorul mai bun al Săcelelor.

de Dr. Gheorghe Dragoș, prof.

Săcelele, al căror trecut glorios este atât de preamărit, au ajuns astăzi în situație grea. Cămările, cari gemeau odinioară sub greutatea belșugului turmelor, acum sunt răvășite de sărăcie. Pământul, leagănul și temelia existenței românești aci, este încăput azi pe mâini streine. Deși populație rurală, totuși Mocanii săceleni duc o viață de orășeni, cu toate lipsurile vieții de oraș, trebuind să și procure cele necesare traiului, din comerț. Iar ca o încununare a nenorocirei, intervin și se accentuiază pe zi ce trece, dificultățile de plasare a copiilor celor șapte sate. Până înainte de războiu acești copii găseau plasament sigur în comerț și în economia de vite. Azi nu mai există posibilitățile vechi. Lipsa de pășuni a distrus bazele economiei de vite, iar în comerț tinerii săceleni sunt concurați de afluxul elementelor dela țară, locale, din regiunile în cari mocanii au pus temelia comerțului românesc.

Așa fiind, s'ar părea că perspective tot mai sumbre rânjesc cu rânjet ucigător de ghiață viitorului celor șapte sate. Totuși, ne găsim doar la o răspântie a drumurilor sorții. Bazați pe realitățile ceasului de față, indicatoare a putințelor zilei de mâine și pe calitățile superioare de ordin moral și intelectual ale Mocanilor, datori suntem la răscruce de drumuri să scrutăm cu ochi ageri zările, să alegem calea ducătoare la propășire și să construim hotărîți un viitor sănătos vieții românești din Săcele. In acest scop este necesar să înseilăm cât mai de vreme, gând lângă gând, pe firul planurilor de fericite realizări.

Rândurile de mai jos au tocmai rostul indicat mai sus. Ele vor pune în evidență și în atenția Mocanilor două gânduri, două sugestii ale mele.

1). In primul rând atrag atenția celor cu dragoste pentru Săcele, asupra necesității înființării unei *instituții financiare,* izvorîtă din contribuția masivă a tuturor, care să aibă menirea — prin credite și ajutoare — să repună pe Mocani în stăpânirea terenurilor agricole din hotarul celor șapte sate, încăpute pe mâinile streinilor de recentă așezare aici. Numai astfel vom înfige elementului românesc rădăcini adânci în ținutul de baștină, făcându-l stăpân la el acasă, temeiu trainic pentru veac nou și viață nouă. *Ar fi o rușine, ca noi cari am colonizat regiuni întregi din Vechea Țară,* infuzând acolo seva sănătoasă a românismului, să nu fim în stare a redobândi ce am pierdut la noi acasă.

2). A doua problemă ce se pune imperios este întemeierea unui

liceu comercial în Satulung, pe seama şi numai pe seama fiilor de mocani. Nu trebuie să uităm că, înaite de războiu foarte mulţi tineri săceleni au terminat cu destoinicie cursurile Şcoalei Comerciale din Braşov, ajungând apoi să ocupe cu cinste şi demnitate posturi de conducere în întreprinderi şi viaţa economică românească. Acum, din lipsă de mijloace nu mai sunt în stare să suporte cheltuielile la şcoala din Braşov, aşa că e necesar să le punem la dispoziţie un liceu comercial la ei acasă. Prin acest fapt ar câştiga şi Săcelele dar ar câştiga şi viaţa economică românească, prin dobândirea unor elemente cu tradiţie şi cu aptitudini în specialitate.

In forma aceasta am împedica să se piardă în anonimat, am salva dela sărăcie o mulţime de tineri săceleni, dotaţi cu bune calităţi intelectuale, rezolvând astfel în parte problema plasării tineretului. Desigur că, această plasare trebue să se facă în regiunea Braşovului, spre a ţine pe Mocanii intelectuali mai legaţi de satele lor. E ruşinos ca noi, cari am împânzit vechea Ţară cu întreprinderi şi conducători de întreprinderi Săceleni, să fim azi aproape absenţi în droaia de întreprinderi creeate după Unire în Ţara Bârsei. Trebue să cucerim cât mai de vreme locurile ce ni se cuvin *în aceste întreprinderi.*

Nu pot încheia articolul de faţă, fără a face o reflexie dureroasă asupra lipsei aproape totale a unei politici şcolare aici la Săcele. Am asistat douăzeci de ani la înfiinţări şi desfiinţări de şcoli, fără să luăm parte activă, fără să ne manifestăm vreo dorinţă, fără a lupta cu dârzenie pentru şcoala sau şcolile cari ne trebuesc, în conformitate cu tradiţia, firea, aptitudinile, posibilităţile şi necesităţile noastre. Ne-am trezit, astfel, cu o pletoră de tineri pe jumătate terminaţi, din lipsa putinţei de a continua şcoala în altă parte, cari constituesc o sarcină pentru familii, pentru Săcele şi pentru Ţară.

Trebue să ne trezim, deci, la realitate şi peste micile combinaţiuni şi interese individuale momentane, să punem interesul permanent al Săcelelor, într'o năzuinţă şi sforţare frăţească, având ca deviză: Propăşirea celor şapte sate mocăneşti.

— ◎ —

O reclamă inteligentă face mai mult de cât orice.

VICTOR I. GHIA

— încălţăminte fină —

Bucureşti

STR. FRANKLIN No. 8. (vis-à-vis de Ateneul Român).

Madrigal.

de Nicolae Moisiu.

Luana'n clipa asta de'nserare,
Hulubii albi ai gândurilor mele
Au cucerit fiotarele de zare,
In drum spre tine. Și îmi țes cu stele,

Și mângâieri, pe trupul tău de lapte
Și trandafiri de Șiras sau Irun.
Și lira mea nebună'n calde șoapte,
Iți va cânta poemul meu nebun.

Covoarele de visuri, musulmane,
Din cari în nopți feerice, fiamac
Voi face pentru tine. Diafane,
S'or cerne-atuncea roșii flori de mac

Tu vei zâmbi strengar, ca'ntotdeauna,
Vei învia — în suflet, — noui dureri,
Vei jubila că iar apre luna,
Și vei uita că mi-ai jurat iubire, ieri,

Iubirea mea, te roagă, șearpe mic,
Să nu vâslești pe apa'nduioșării.
Și'n ceaiul blond al vieții mele de-azi, nimic
Să nu storci din lămâia întristării.

Fratelui meu Matei, prizonier în Siberia.

de Vasile G. Sasu.*)

Frunză verde sălcioară
Bate vânt de primăvară,
Iarba crește pe coline
Frunza a'nverzit d'abine.
Bate vântul tare bate
Pe min'dorul mă străbate
C'am avut un dulce frate
Și mi-l luași tu împărate.
L-ai luat și l-ai tot dus
Dela Carpați mai în sus,
Iar acuma-i prins departe
De unde nu vine carte,
Moare ghietul în streini
Printre Rușii cei haini,
Doarme ghietu'n depărtare

In țări pe unde nu-i soare,
Doarme ghietu'nstreinat
De țară și al lui sat,
De dragii părinți și frați
Din Ardeal dela Carpați.
Mort e'n țara vântului
La capul pământului
Unde nu e primăvară,
Și'n păduri păsări nu sboară.
Vântule te du în sbor
Până l'al meu frățior,
Să-l jelești și să-i mângâi
Iarba dela căpătâi,
Și să-i duci și dorul meu
Să-l așterni pe lutul greu.

*) Autorul este un simplu plugar din comuna Purcăreni Jud.. Brașov. Poezia face parte dintr'un șir de versuri pe care le-a scris în timpul războiului mondial.

Redacția.

Zece luni de gospodărie comunală.

de Dr. Ion G. V. Gologan
advocat, primarul Com. Cernatu.

La 19 Februarie a. c. au fost instalaţi în aproape toate comunele săcelene primari intelectuali. De sigur, că această schimbare în conducerea treburilor comunale a însemnat un început dela care Săcelenii şi toţi aceia, cari păstrează legături cu aceste sate, aşteaptă cu totul alte înfăptuiri decât acelea, cari s'au realizat până astăzi. Cum şi-au înţeles misiunea, primarii din celelalte comune săcelene n-o să facă obiectul celor câteva rânduri, pe cari mi le îngăduie revista „Plaiuri Săcelene", fiecare din ei la nevoie cred, că va putea arăta cu fruntea senină, ce-a fost în stare, să realizeze până astăzi mai cu seamă, că dela data instalării şi până acum în lipsa consiliului comunal (care este substituit de primar) ori ce înfăptuire este rezultatul conlucrării armonioase dintre primar şi notar.

In ceea ce priveşte comuna Cernatu, pe care o gospodăresc de aproape zece luni de zile, rugat fiind de inimosul redactor al revistei „Plaiuri Săcelene", să-i dau câteva date asupra realizărilor din anul curent îmi ţin de datorie, să răspund cu plăcere acestei invitaţii, arătând, ce s'a putut înfăptui în acest interval de timp.

1). Ca orice creştin am crezut, că este bine, să încep cu înfrumuseţarea bisericei şi în acest scop am transformat un loc viran din faţa ei plin de gunoaie, într'o grădină de flori şi trandafiri, închisă cu un gard de sârmă împletită. (este vorba de biserica mare din piaţă).

2). Pentru a scăpa comuna de inundaţii, terenul abrupt şi supus eroziunei din partea de sud l-am plantat cu cca. 60.000 pueţi de salcâm, pin şi molift, cari s'au prins aproape 80% şi'n câţiva ani vor constitui un obstacol serios în faţa puhoaielor.

3). Pentru a da un aspect mai civilizat comunei am executat 850 m. bordură de trotuar de granit în lungul şoselei Regele Ferdinand cu rigoală de piatră pe aceeaş lungime, iar o parte din trotuar între piaţă şi poştă l-am făcut din beton (aici menţionez, că au contribuit şi locuitorii cu ciment şi costul lucrului) urmând, ca în primăvara anului viitor, să fie terminată toată această porţiune.

4). Am executat 175 m. liniari canal din piatră şi beton pe hotarul dintre comuna Satulung şi Cernatu cu două poduri de beton schimbând aspectul jalnic al străzii „Poetul Nicoleanu" pe unde trece şi drumul la pădure.

5). Am complectat plantaţia de pomi de pe străzile comunale.

6). Am reparat podul din piață (corso Cernatului) schimbând scândurile stricate cu altele noi fierte în păcură, pentru a asigura o durabilitate mai mare.

7). Am executat în regie proprie bănci de beton, pe cari le-am așezat în piață și la locuri potrivite pentru a se putea odihni pe ele oaspeții, ce ne vizitează vara, deasemenea am instalat mai multe bănci de lemn pe drumurile din pădure.

8). Am adus prin prestație peste 1500 m. c. piatră pe drumurile comunale.

In ceea ce privește înfăptuirile în interesul celor patru comune menționez următoarele; la inițiativa mea cele patru comune au fost asociate sub numele de „Asociația Comunelor Săcelene" pentru înfăptuirea următoarelor lucrări; șosea de granit Dârste-Gârcin, concesiunea liniei de autobuze Brașov—Satulung, strand comun, și-o casă culturală. Am luptat pe toate căile, ajutat de Dl. Prefect al Județului pentru obținerea concesiunei liniei de autobuze Brașov-Satulung, reușind să scoatem la licitație această linie, licitație, care a avut loc în ziua de 23/XI. a. c. când asociația s'a prezentat prin împuterniciții ei (Traian Butu, Dr. Ioan Gologan și Iordan Teodosiu) făcând o ofertă, care cred că va duce la realizarea acestui deziderat. Tot la stăruința D-lui Prefect al județului am pus cu mai mulți fruntași săceleni (Gh. Roșculeț. V. Tudoran, Preot Gh. Șerbu, I. Bucurenci, I. Rusu Tibreanu. I. Fulga, Preot Purcăroiu, V. Băzărea, Preot V. Marin și I. Sulică) bazele cooperativei „Industria Săceleană", care și-a început activitatea prin un număr de războaie semimecanice comandate, ce urmează a fi împărțite la domiciliul membrilor.

In ceea ce privește planul de viitor, dacă mi se va încredința mai departe conducerea acestei comune țin să accentuez, că voiu căuta, să realizez toate dezideratele fixate în actul de constituire al „Asociației Comunelor Săcelene", iar în privința comunei Cernatu voiu căuta, ca anii viitori, să înzestrez această comună cu bae populară și cămin cultural, că încep executarea unei porțiuni de șosea din granit (cea din piață, dacă se va mai întârzia cu începerea întregei șosele Dârste-Satulung) voiu astupa valea din piață cu placă de beton, voiu pava piața de zarzavat cu piatră cubică, voiu muta primăria în localul de de-asupra băncii Săceleana, făcând o primărie model, voiu complecta plantația din sudul comunei, voiu da o deosebită îngrijire străzilor românești, înzestrându-le cu rigole și introducând apa unde lipsește, căutând a le da o altă înfățișare prin alinierile ce le voiu găsi necesare, în fine în legătură cu celelalte comune voiu căuta, să înfăptuim un dispensar central înzestrat cu tot utilajul modern.

Pentru tot ce-am înfăptuit bun în aceste zece luni de gospodărie comunală, țin, să aduc aci mulțumirile mele în special D-lui Prefect al Județului Brașov, colonel Petrescu-Tocineanu, care mi-a dat tot concursul și-a depus toată osteneala pentru a putea duce la capăt ori ce inițiativă bună, de-asemenea țin, să mulțumesc D-lui căpitan Alex. Vasilescu primpretorul plasei Săcele, care a sprijinit cu căldură ori ce realizare, ținând la ridicarea acestei plase.

In fine, trebue să mă gândesc la toți conducătorii celor trei comune (Satulung, Turcheș și Baciu în afară de Cernatu), cari au înțeles chemarea vremii și nu pot încheia fără, să menționez concursul, ce mi l-a dat notarul comunei mele Dl. I. Rusu Tibreanu.

Ca încheiere îmi exprim o dorință; ar fi bine, ca la numirea primarilor (pe 6 ani cf. legii administrative) în aceste comune, să se țină seamă, de următoarea deviză;

cei mai buni și cinstiți gospodari în fruntea comunelor săcelene, pentru a putea lucra cu puteri unite la ridicarea lor în general și'n special la întărirea elementu'ui românesc din aceste comune.

Decembrie 1938. — ⑨ —

Plosca.

de Ion Sulu.

S'ă sprijinită de curea în cuiu. In taina ei ascultă cântecul vremii în lup'ă cu viața. Pe dinafară e lucrată numai în flori. Cureaua e parcă nouă, de-ți vine să crezi că astăzi a așezat-o mâna și înțelepciunea de odinioară! Pe ea stă scris anul 1897. In acest an măicuța Marioara se căsătorise. Dela ea o am moștenire. Pe vremea când trăia, spunea bătrâna, această ploscă a luat parte la multe petreceri. Nu era nuntă în sat sau altă petrecere mocănească, unde să nu ia parte și plosca. Și în case mici ca și în cele mari, plosca era cea dintâiu băgată în seamă. Din vinul ei, din sângele lui Hristos, ea da veselie tuturor voitorilor de bine ai casei și pe deasupra mai da ca dar voioșie în trup și suflet, de petrecea lumea ca'n povești! Când se duceau *chemătorii* ca soli în fruntea nuntașilor cu mirele să ia mireasa, călări fiind pe cai, plosca era cea dintâiu care da o gură de vin, un pic de voie bună, nuntașilor, făcându-i să ureze viață lungă prea cinstiților miri!

Și Doamne! ce petreceri se mai făceau pe atunci. Iarna petrecerile acestea se împărțeau pe la casele bunilor gospodari, iar vara se așezau pe covorul de iarbă verde, care și el la rândul său era gătit cu cununa florilor de Mai.

La această mare zi de sărbătoare în viața omului, lua parte

Mieluşeii, vestitorii primăverii.

şi sfântul soare şi ca dar, da şi el nuntaşilor o mantie de aur, pe care o aşternea în cinstea lor pe întregul pământ.

Către seară se ţinea un prasnic mare, unde nuntaşii în frunte cu prea cinstiţii miri, ospătau şi se înfruptau din belşug din oala cu varză şi sarmale mocăneşti. Ca să le fie mâncarea mai cu gust, nişte „lăute", pe note *după ureche*, mânuite de câţiva români oacheşi, le ziceau de zor, arii naţionale, printre care era şi *taci mireasă nu mai plânge* şi *eu iubesc, mama iubeşte!*

Şi până ce se zicea *hora miresii*, după ce se ridicau falnicii mocani dela masă, se însera deabinelea şi numai ce vedeai că vine să ia parte şi luna, la această zi de mare sărbătoare. Dar nu venea numai ea, ci cu toate astrele cereşti ca: luceferi, carul mic şi carul mare, apoi raritele şi mai presus de toate calea robilor. Fiind mai mici decât soarele, se străduiau să dea şi ele nuntaşilor măcar un covor de argint, pe care-l aşternea peste tot pământul în cinstea lor; în cinstea prea cinstiţilor miri.

Şi uite aşa se petrecea dintr'o zi de sărbătoare până în ziua următoare, când iarăşi soarele se grăbea să vină la veselie şi să-i aducă miresii un *giumbir* care simboliza faptul că a trecut în viaţa casnică cu cinste, iar mirelui îi aducea ca dar un rând de haine albe, curate, aşa cum trebuia să fie viaţa lor!

Acum plosca stă aşezată în cuiu. Este tristă şi tăcută. Nu vrea să mai spună nimic, nimănui. Nu mai dă voie bună la nimeni, fiindcă aşa de tare a sărăcit, încât a rămas să n'aibă în cuprinsul ei, nici măcar un pic de vin; nici măcar un pic din sângele lui Hristos.

Erau alte vremi odinioară. Altă lume.

Iar noi mocanii, mânaţi de vitregia destinului pe alte plaiuri şi cuprinşi de grijile vieţii, am început a uita de aceste frumoase datini strămoşeşti şi chiar dacă ne mai adunăm câte odată să petrecem, prea ne pierdem în dansuri noui, prea nu ştim parcă să petrecem ca moşii şi strămoşii noştri.

— ֍ —

Folklor săcelean.*)

Cântecul miresei.

Taci mireasă nu mai plânge,
Că la maică-ta te-oiu duce:
Când o face plopul pere
Și răchita vișinele.
Of, atunci, dar nici-atunci.
Când s'o'ntoarce gârla'ncoace;
Of, atunci, ba nici atunci.
Dragostea dela bărbat,
Ca propleaua dela gard.
Dragostea dela părinți,
Anevoie o mai uiți.
Când eram la mama fată,
Știam floarea cum se poartă.
Dar de când m'am măritat,
Floare'n cap n'am mai purtat.

Cântecul miresei[1])

Taci mireasă nu mai plânge,
Că la maică-ta te-oiu duce
Și'n cămară te-oiu băga
Și cu lanțu te-oiu lega.

Foaie verde matostat,
Fetiță de om bogat,
Nu sili la măritat
Ca frunza la scuturat.
C'atunci te-i mai face fată,
De o cânta cucu'n corlată
Și mierlița colo'n baltă.

Atunci te-i mai face fată
Când o face părul nuci
Și gutuiu mere dulci
Să-ți dau puică să mănci.

Strigături . . .

La Horă.

Foaie verde trei scaieți
Hai la horă măi băieți,
Care vreți care puteți,
Care nu, mai rămâneți.
Cine hora n'o juca,
Să-i moară ibovnica.
Hora-i mare, fete n'are,
C'au murit de gălbinare
Și flăcăii de lingoare.
I-auzi unul c'a rămas,
A rămas și n'are haz.

Foaie verde mărăcine,
Hai la horă, măi vecine.
Hora-i mare mocănească,
Dumnezeu s'o miluiască,
Cine-o știi s'o salte'n loc,
Dumnezeu să-i dea noroc.
Foaie verde și-o cicoare,
Faceți hora și mai mare
Pân'la vechile hotare,
Ca să facem țara mare,
Țara mare românească,
Dumnezeu s'o miluiască,
Să trăiască tot Românul,
Pân's'o prăpădi păgânul.

Haid'așa cu oacheșea,
Căci drăguța nu-i a mea.

Foaie verde de mărar,
C'a venit acum un an,
Și-a venit un ardelean,
Și-a venit la maica mea,
Maica n'a vrut să mă dea.

*) Din volumul „*Doine și Strigături*" culese de dl. Nicolae Pană înv. dir. Salulung 1935.

[1]) Se cântă, când o leagă pe mireasă cu giumbirul.

Bătrânul *Stan Găitan* şi *Moş Vulpe*, din Satulung
(după o fotografie din anii 1880).

Eroii*)

nuvelă istorică de Victor Tudoran.

Octomvrie 1916.

Zi călduroasă şi senină, una din acele puţine zile de toamnă, cari îţi dau impresia unui început de vară.

Soarele ardea cu putere, trimiţând săgeţi de raze pământului, care în noaptea trecută amorţise puţin. Mirişte le erau pustii iar prin înălţimea albăstrie, ulii mari şi leneşi sburau în ocoluri largi.

Drumul prăfuit părea văruit cu alb, în lumina orbitoare a soarelui, ducând departe, — printre pomii fructiferi, plantaţi pe marginea şanţurilor şoselei, — spre cine ştie ce localităţi.

Un regiment de infanterie, înainta domol prin arşiţa înnăbuşitoare a soarelui şi prin colbul şoselei. A lăsat de mult în urmă Prejmerul şi trecând peste linia ferată Hărman-Budila, înainte de a intra în micuţa localitate Cărpiniş, a cantonat. — va urma —

*) Lucrare premiată la concursul literar din anul 1936, al cotidianului „*România Nouă*" din Cluj. Deoarece acţiunea ei se desfăşoară pe plaiurile noastre mocăneşti, am găsit de cuviinţă să o publicăm.

Cronica Literară.

„Scurt popas în Japonia" *de* **Voicu Niţescu.** *Editura „Cartea Românească" Bucureşti 1938. Preţul lei 70.* Am privit cu foarte puţin entuziasm cartea Săceleanului nostru, deoarece bănuiam că omul politic nu va fi întrecut de scriitorul-poet, pe care l-am descoperit în dl. *Voicu Niţescu.* A fost — de ce nu am mărturisi — o mulţumire sufletească întreagă, când am pornit a *călători* cu ochiul peste rândurile acelea pline de *frumuseţe* niponă şi belşug de soare din *„Ţara Crizantemelor"*. Şi cum oare ai putea să nu citeşti un volum în care autorul lui scrie astfel: *„Amurgul îşi scutură aripele peste superbele frumuseţi ale celei mai fermecătoare naturi. Un apus de soare neuitat vine să încunune toată această splendoare. El î cinge acest peisaj cu un noian de aur. . ."*

Afară de acest mare merit, dl. *Voicu Niţescu* a presărat întreg volumul cu o bogăţie de date istorice, culturale, sociale, economice, religioase, precum şi observaţiuni personale, cari îţi dau impresia justă, de a putea spune că Japonia îţi este de acuma cunoscută. Rămâi uimit de curioasele şi pe alocuri chiar frumoasele obiceiuri nipone, cât şi de spiritul de sacrificiu pe care orice japonez este gata al dovedi atunci când e vorba de ţară sau de cultul strămoşilor Dl: *Voicu Niţescu* trebuie să fi citit mult sau să fi cules date numeroase, pentru a intra cu descrierea în amănunte de mitologie, războiu şi cultură japoneză.

Dacă această Ţară a Soarelui-răsare, ne era simpatică, tocmai prin faptul că o cunoşteam mai puţin, citind cartea aceasta, o îndrăgeşti mai mult şi o consideri, acolo în fund de suflet, ca un prieten bun şi cuminte. Şi ce e mai frumos decât această prietenie, legată tăcut între un om şi o ţară?

Iată dar artă adevărată! Iată talent rodnic, care răsplăteşte — moral, căci material în foarte rare cazuri se întâmplă, — munca grea de scriitor român.

Din parte ne îngăduim să o recomandăm călduros cititorilor, ca pe o carte bună şi de folos.

Victor Tudoran

„Mensa Academica" *vol. I. de* **Traian Cantemir** — *roman — Editura „Mitropolitul Silvestru" Cernăuţi 1938. Preţul lei 60* — Am început a citi paginile acestei cărţi, cu o nespusă plăcere şi nerăbdare, deoarece ne venise dela o editură, care până acum ne-a trimis spre recenzie — cel puţin nouă — numai cărţi valoroase şi interesante şi pentrucă e redactată în condiţiuni tehnice bune. De data aceasta însă noua carte scoasă de *editura „Mitropolitul Silvestru"*, nu e aşa cum ne aşteptam.

Ceea ce ne-a făcut totuşi să o citim până la urmă, a fost faptul că speram mereu, ca pagina următoare, sau capitolul următor, să prezinte ceva mai interesant, mai atrăgător, ieşit din comun, ceva caracteristic vieţii studenţeşti. Până la urmă însă ne-am convis, că întreg romanul, nu e decât o simplă povestire de întâmplări, sau mai bine zis de amintiri din viaţa de student şi nici decum un roman, cum îl numeşte autorul.

Deşi viaţa aceasta este interesantă şi s'ar fi putut scoate din ea un roman valoros, care ar fi putut face mândrie edituri — constituind opera reprezentativă a epicei spre care tinde — autorul nu a reuşit decât foarte puţin, deoarece nu a redat specificul căminului studenţesc cernăuţean şi al regiunii în care se află.

Mult mai reuşit ar fi fost, dacă autorul numea această carte: „Schiţe şi nuvele", sau „Amintiri din viaţa de student", bine înţeles aducându-i mici modificări, pentrucă e lipsit aproape complect de unitate şi legătură între

capitole şi acţiuni.

Eroul principial — de redarea căruia depinde în mare parte valoarea romanului — nu îl poţi afla decât către sfârşit, unde autorul începe să se ocupe ceva mai serios de el şi acţiunile lui.

Desigur că romanul dlui. *Traian Cantemir*, are şi părţile lui bune. Astfel este redat într'un stil plastic, bogat, fin, plin de figuri poetice originale şi aproape toate reuşite.

De aceea credem că atunci când dl. Cantemir, ar căuta să înlăture scăderile pe cari le prezintă romanul de faţă — — lucru ce ar fi poate posibil, de şi sunt cam multe — ar putea să dea literaturii opere de seamă, figurând printre literaţii noştri actuali.

Gh. Păltănea.

„Cartea dorurilor mele" *poezii de* **Petru Stati.** *Colecţia „Cuget Moldovenesc" Tip. A. Ţerek Iaşi 1939. Preţul Lei 20.* Noul volum al talentatului scriitor *Petru Stati*, este o realizare poetică minunată, perfectă, armonioasă şi îmbietoare ca un parfum de viorele. Vrăjit de farmecul versului, citeşti satisfăcut poezie după poezie, cu un interes rar întâlnit la alţi scriitori. In prima poezie a volumului, închinată, *„Cititorului"* termină astfel:

De vor aduce unda lor curată,
Omătul lor de zarzăr înflorit,
Să nu mă 'nchidă mâna ta ingrată.

Reţinem din restul volumului poeziile: *„Mărturisire," „Invocaţie," „Cântec pentru vară", „Cântec"*, apoi întreg ciclul *„Strofe pentru dragostea mea"*, etc.

Orice laudă în plus o găsim prea mică, fapt ce ar strica poate acestui talent. Totuşi personal, avem două tristeţi. Cea mai mică ar fi poate abuzul de prea mult frumos, ce autorul pune în versurile sale. Toate par ramuri de cais înecate de bogăţia florilor sau crăci pe care au roit primăvara albinele. Dacă subiectul poeziilor ar fi mai pronunţat, atunci valoarea însăşi a poeziei, — nu a versului — ar creşte.

A doua părere de rău am simţit-o atunci când am constatat o completă lipsă a pământului moldovenesc dintre Prut şi Nistru, unde autorul trăieşte actualmente. Prezentarea Basarabiei prin versul bogat şi inspirat, curgător şi ritmic, al poetului *Petru Stati*, ar însemna mult pentru literatura provincială, şi un mare câştig pentru literatura română contemporană. O *Basarabie* văzută de imaginaţia lui *Petru Stati*, ar fi ceva care i-ar aduce pe lângă o deosebită preţuire, poate şi numele de poet al ei.

Dacă scriitorul *Petre Stati* ne-ar asculta, credem că nu va regreta niciodată.

Victor Ion Criţu

„Teatru *pentru Cămine Culturale"* **de D. T. Faur,** *Editura „Catedra", Galaţi Preţul Lei 20.*— Revista aceasta cu filele ei albe şi curate şi cu coperta frumoasă, ne-a dat o broşură intitulată *„Teatru pentru Cămine Culturale"*.

Ea e mândră de cuvintele pe care le-a scris cu cea mai mare dragoste M. S. Regele: *„Căminul trebue să fie centru de strălucire al vieţii locale, este celula organică a cunoaşterei vieţii noastre rurale"*.

Broşura conţine cuvinte încurăjetoare, semnate de scriitorii: *N. Iorga, I Simionescu, Gr Trancu-Iaşi, G. G. Longinescu dir. revistei „Natura" şi Grig. Michi. Cotlaru.*

Ea cuprinde scenete scrise cu mult talent, din care reţinem ca redată foarte clar, pe acea intitulată *„La şezătoare"*. Ne aminteşte de frumosul port ţărănesc, de cuvintele româneşti, simple şi curate, cari încetul cu încetul se pierd, căci şi ţăranul nostru s'a *„modernizat"*. A început să se poarte după modă, acestă modă care ne face să uităm o cultură frumoasă, dragostea ce trebue să o avem faţă de Ţară şi Rege şi apărarea graniţilor şi mai ales jertfa care trebuie să o depunem, cu cea mai mare dragoste, fără a crâcni, pentru neamul nostru.

Regretăm totuşi că sunt prea multe greşeli de tipar şi deci rugăm pe *D. T. Faur*, neobositul director al acestei reviste şi biblioteci, să atragă atenţia celor cari îi dau o mână de ajutor la *corectură*

Dorim revistei şi totdeodată şi dlui. *D. T. Faur*, vieaţă lungă şi roditoare ca să ne dea cât mai multe lucruri bune.

Miţa Codreanu.

Cronica Săceleană.

Dr. Victor Jinga,
subsecretar de stat la ministerul economiei naţionale.

Distinsul nostru colaborator şi apreciat profesor universitar, *Dl. Dr. Victor Jinga,* a fost numit în luna Februarie a. c. în demnitatea de subsecretar de stat la Ministerul Economiei Naţionale, chemat ca specialist în Cooperaţie şi în coordonarea tuturor lucrărilor de pregătire profesională, pendinte de acest minister.

Dr. Victor Jinga prof. univ.

Făcând parte din generaţia tânără, cu o cultură superioară însuşită în Franţa şi Italia, profesor titular la catedra de economie politică şi naţională dela Academia de Inalte Studii Comerciale din Cluj, *dl. dr. Victor Jinga,* s'a dedicat în mare măsură organizării cooperaţiei în Ardeal, întemeind şi animând personal nenumărate cooperative. S'a remarcat ca bun orator politic, conferenţiar social-economic apreciat şi publicist de talent, a fondat şi condus două reviste, una social-politică şi alta cooperatistă. S'a impus întotdeauna printr'o ţinută de perfectă onestitate, bucurându-se de o sinceră simpatie în rândul intelectualilor nu numai din Ardeal, dar şi din întreaga ţară.

A fost încontinuu un luptător aprig al chestiunilor păturei ţărăneşti.

In cuvântarea ţinută cu ocazia instalării, între altele, a spus:

„Mişcarea cooperatistă care a atins unele obiective, se îndreptează plină de speranţe, spre ţeluri noui, a căror cercetare şi soluţionare mă va preocupa în mod permanent."

*

Ţinem a încresta pe acest răboj săcelean şi faptul că tineretul din Săcele, din iniţiativa Dlui *Dr. N. G. V. Gologan,* prim secretarul Camerei de Comerţ şi Industrie din Braşov, a sărbătorit pe Dl. *Dr. Victor Jinga,* printr'un banchet în sala restaurantului „Transilvania" din Braşov, în ziua de 24 Februarie, la care au participat peste 250 de persoane.

Vorbeşte întâiu preotul *Petru Leucă* dela biserica Sfţii. Arhan-

gheli din Satulung, cea mai veche din Satulungul—Săcelelor, la care sărbătoritul, de copil venea cu frica lui Dumnezeu să asculte glasul celui ce propovăduia cuvântul Domnului. Sfinţia S'a afirmă că de atunci a observat în copilul cuminte, sprinten şi energic un caracter ce avea să se ridice pe o treaptă socială înaltă. Suntem mândri, ca Săceleni, că tânărul de ieri este bărbatul de stat de azi, care s'a ridicat din satele noastre moceneşti.

Urându-i multă sănătate, *Preotul Petru Leucă*, roagă pe dl. *Victor Jinga*, ca de acolo de unde este să-şi îndrepte gândurile spre Săcelele unde a văzut pentru prima oară lumina zilei.

Ia cuvântul apoi Dl. Dr. *N. G. V. Gologan*, care arătând obârşia sărbătoritului stăruie şi asupra contribuţiei aduse în desvoltarea şi propăşirea cooperaţiei, pentru care a luptat fără preget.

Mai vorbesc apoi Dnii: avocat *Bobancu*, director *Galan*, *Bărbier* ca fiu al Săcelelor de pe plaiurile dobrogene şi *Leon V. Ionescu.*

Răspunde tuturor dl. *Victor Jinga*, mulţumind vorbitorilor, apoi într'o interesantă expunere arată nouile prespective ce se deschid economiei naţionale sub noul regim.

Banchetul a luat sfârşit târziu noaptea, într'o atmosferă de cordialitate şi bună dispoziţie.

Noi dela această publicaţie urăm Dlui *Dr. Victor Jinga*, ministru şi colaborator al revistei numai zile senine, ca lucrând pentru ridicarea Ţării să nu uite nici colţul acestor meleaguri mocăneşti, care a dat neamului atâtea valori şi a primit în schimb atât de puţin, când ar fi avut dreptul la atât de mult.

Speranţa noastră tinerească ne face să credem că de data asta nu vom mai fi uitaţi, ci Dl. Ministru *Dr. Victor Jinga*, va căuta să realizeze o parte din programul pe care l'a desbătut atâta în paginile revistei noastre, cu un entuziasm ce l'am admirat adeseori şi cu o doză de idealism, pe care de multe ori o invidiam.

Idealismul programului desbătut ieri în paginile noastre, l'am vrea astăzi transformat în constructivism săcelean.

Contăm pe tinereţea dlui *Dr. Victor Jinga*, şi sperăm că nu ne vom înşela în aşteptările noastre săceleneşti.

Redacţia.

SALONUL DE COAFURĂ
IOAN BALAZS
CERNATU ~ Jud. BRAŞOV.
Se execută ondulaţiuni permanente cu electricitate şi cu aburi.
Mai execută şi vopsiri de păr cu granite şi responsabilitate.
Se gătesc mirese. — Preţuri reduse. 2—3.

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

Vom căuta să reproducem, în măsura în care spaţiul ne va permite, părerile confraţilor cu ocazia apariţiei numărului jubilar, pentru a putea înfăţişa astfel şi iubiţilor noştri cititori, dovezi că munca noastră pe terenul regionalismului creator, este preţuită la justa ei valoare şi deci Săcelenii, nu fac o faptă rea când acordă sprijinul lor atât de necesar, susţinerei revistei noastre.

Astfel am găsit în tinereasca revistă a elevilor Liceului Mihai Viteazu din Bucureşti, — intitulată atât de semnificativ ***„Mugurul"*** *— care apare subt conducerea unui comitet de redacţie compus din: preşedinte: Prof.* ***Paul I. Papadopol*** *iar membrii:* ***Valeriu Calciu*** *şi* ***Florian Nicolau*** *(ambii clasa 8 literară) — un articol deosebit de interesant, referitor la revista noastră.*

Articolul este intitulat: ***„Un jubileu"*** *şi se datoreşte dlui.* ***Valeriu Calciu,*** *unul din redactorii revistei* ***„Mugurul".***

Dovedind o deplină cunoaştere a situaţiei dela ***„Plaiuri Săcelene",*** *am găsit de cuviinţă a reproduce întreg articolul tânărului* ***Valeriu Calciu,*** *în loc de orice alt comentariu.*

UN JUBILEU.

Străjuite de dealurile ce par a uni Piatra-Mare cu Ciucaşul, se întind cele Şapte-Sate, vestita reşedinţă a Mocanilor de odinioară. Cine a vizitat odată aceste sate cunoscute sub numele de Săcele, această regiune pitorească, aceste aşezări atât de ordonate şi care sunt un adevărat focar de românism şi de activitate economică, şi-a dat seama că ele ar merita mai multă atenţiune din parte opiniei publice. De această ideie au fost însufleţiţi domnul Victor Tudoran şi Săcelenii cari l-au urmat, când s'au gândit acum cinci ani, să facă o revistă care să răspândească peste tot svonuri de pitorescul acestei regiuni, să alunge indeferenţa Românilor cari nu-şi cunosc ţara, să trezească sau să menţină în Săcelenii răspândiţi pretutindeni dragostea plaiurilor lor. Din această cauză iniţiatorii au intitulat-o simbolic *„Plaiuri Săcelene"*. Având de îndurat o mulţime de pedici, luptând cu atâţia polemişti, cari — interesaţi — nu vedeau cu ochi buni *„Plaiurile Săcelene"* şi înfruntând o sumedenie de prejudecăţi cari nu lăsau să se înrădăcineze aşa cum ar fi trebuit, încă dela început, noua şi sănătoasa revistă, dârzenia redactorului ei a înfrânt orice obstacol. Prin muncă neîntreruptă piedicile au căzut, polemiştii au părăsit condeile înveninate, iar prejudecăţile, în faţa faptelor, după cum era şi firesc, au fost părăsite şi aceasta, datorită — repet — numai domnului Victor Tudoran, care prin scrisul său, prin puterea sa de muncă, prin priceputa sa adminis-

trare, a ştiut să imprime revistei un drum drept, în cadrul lărgit al unui regionalism bine înţeles.

Acum când *„Plaiurile Săcelene"* împlinesc cinci ani de rodnică activitate, revista noastră „Mugurul" ca una care se află în schimb regulat încă dela începutul anului trecut, îi trimite revistei săcelene, odată cu urarea de vieaţă lungă şi salutul său.

Valeriu Calciu.

Ecouri literare, economice, sociale.

• Dl. *Gheorghe Popa,* inspectorul şef al regiunii şcolare Cluj, a fost înaintat ca director general la subsecretariatul de Stat al Minorităţilor.

• Revista *„Universul literar"* No. 15 din 15 aprilie 1939, publică în *„Pagina Transilvaniei"*, îngrijită de scriitorul *Victor Papilian,* un articol deosebit de interesant intitulat: *„Izbânda Provinciei"* şi semnat de directorul nostru dl. Victor Tudoran.

• *Următorii* agricultori de origină săceleană au fost numiţi pe termen de trei ani în comitetele camerelor agricole: *Gh. Roşculeţ,* preşedinte, la camera agricolă a jud. Braşov; *Ion Butu,* preşedinte şi *Marin Gologan* membru, la camera agricolă a jud. Ialomiţa; *Ion Banciu,* preşedinte, *Ionel Popeia* şi *Aurel Butu* mebrii, la camera agricolă a jud. Constanţa; *Gh. Nistor,* preşedinte la camera agricolă a jud. Tulcea.

• In ziua de 6 Martie a. c. a avut loc la Braşov, în prezenţa I. P. S. Sale *Mitropolitului Bălan al Ardealului,* inaugurarea noilor aşezăminte de binefacere *„Veturia I. Lapedatu"*, aranjate de dl. *Ion Lapedatu,* director la Banca Naţională în memoria soţiei sale. Noile aşezăminte au fost predate Mitropoliei din Sibiu iar venitul lor se va întrebuinţa pentru mărirea fondului de masă al studenţilor săraci dela Sibiu şi fondului de construcţie a unui azil de bătrâni.

Au participat între alţii şi dnii: Dr. *Voicu Niţescu,* Prof. univ. *Alexandru Lapedatu,* prof. univ. *Ion Lupaş,* dr. *Bujor Teculescu, Ing Motaş,* etc.

Au luat cuvântul: I. P. S. Sa. *Mitropolitul Bălan* — care într'o frumoasă cuvântare a relevat meritele defunctei Veturia I. Lapedatu — şi *I. Lupaş,* vorbind despre familia Lapedatu.

Dl. *Ion Lapedatu* a mulţumit tuturor pentru strădania depusă de a participa la această inaugurare care face parte din alte donaţii, pe cari le va face tot cu acelaş scop.

Cronica Mărunță.

Din lună în lună. Credem că niciodată un cronicar nu se găsește într'un mai greu impas, decât atunci când trebue să scrie despre propriile sale fapte. Este cazul nostru acum, făcând o dare de seamă asupra „*Balului Plăcintelor*“, organizat de către revista noastră la 18 Februarie a. c. (Lăsata Secului).

Mulți vor fi înclinați a crede că vom căuta să reliefăm părțile bune, trecând peste cele slabe, sau căutând a le prezenta într'o lumină mai favorabilă. Nu o vom face. Datoria noastră de cronicari, ne impune a fi obiectivi, judecând lucrurile la justa lor valoare, ca și cum nu ar fi vorba de un spectacol aranjat de noi. Aceasta nu înseamnă însă că vom face front comun cu mulțimea criticilor noștri, cari neagă totul și cari, referindu-se la program, afirmă că el nu a reușit decât să compromită, în primul rând pe autori și pe interpreți și al doilea, însăși genul de teatru prezentat. Vom căuta deci — atât cât omenescul din noi ne va permite — să fim sinceri.

Intrecând cele mai optimiste așteptări, acest bal de sfârșit de sezon, a întrunit un impresionat număr de participanți, astfel încât saloanele restaurantului „Soare“, unde a avut loc balul — deveniseră cu totul neîncăpătoare față de marele număr al celor veniți la ultima petrecere săceleană a carnavalului din acest an.

Afluența aceasta neobișnuită a fost dealtfel explicabilă, întrucât era vorba de prezentarea, pentru prima oară la Săcele, a unei reviste teatrale intitulată „*Balamuc Săcelean*“, de *Victor Tudoran* și *Ion Păltănea* cu un ansamblu de 50 persoane. Din ansamblul revistei au făcut parte: d-rele *Marioara Beșchea, Mița Codreanu, M. D., A. I., Lenușica Munteanu, Marioara Munteanu, Matilda Niculescu, M. N. Lily Novotny, Aneta Roșculeț, Marioara Roșculeț, Lenuța Teșileanu* și d-nii *Ion Butu, Victor Bobăilă, Ghiță Clinciu, Ion Clinciu, Vasile Clinciu, Victor Eftimiu, Vasile Ghia, Ghеorghe Gologan, Ion Gologan, Alexandru Maxim, Traian Median, Victor Moroianu, Ion Munteanu-Bratu, Irimiță Munteanu, Ion Olteanu, Radu Ovesea, Ion Pandrea, Ion Păltănea, Duțu Pârciog, Moise Pârpălea, Buby Reif, Ion Stoian, Barbu Teșileanu, Mihail Tepșan, Victor Tudoran, etc.*

Revista a fost împărțită în două acte, un prolog și 12 tablouri, după cum urmează: **Prolog, Actul I**: tabloul 1. *Mocani din alte vremi*, 2. *Scenetă Militară*, terminată în cupletul „*Stâng, drept, stâng!*“ 3. *Excentric-bar*, 4. *La Ospiciu*, terminată în cupletul „*Du-mă-acasă trenușor...*“ 5. *Baletul Schimoll*, terminat în cupletul „*Schimoll pasta*“ 6. *Marșul „Balamucului Săcelean“*. **Actul II**: Tabloul 1. *Scenetă casnică*, sfârșită în cupletul „*Crede și nu cerceta*“! 2. *Doctorul Modern*, având ca încheiere cupletul „*Scurt pe doi*“! 3. *Un chef la mahala*, terminat cu cântecul popular „*U-iu-iu*“ 4. *Casa cu stafia*, încheiată în cupletul „*Păi nu? Păi da!*“ 5. *Balamuc adevărat* și 6. Valsul „*Balamucului Săcelean*“. Legătura între tablouri a fost făcută prin prezentarea lor în versuri.

S'a remarcat îndeosebi jocul d-relor: *Lenușica Munteanu*, și *Mița Codreanu*, în sceneta („*Mocani din alte vremi*“) *Marioara Roșculeț* în („Sceneta casnică“) și al d-lor: *Ion Gologan* („Doctorul Modern“) *Vasile Clinciu, Irimiță Munteanu* și *Moise Pârpălea* în sceneta („La Ospiciu“).

Menționăm că și ceilalți interpreți s'au achitat conștiincios, satisfăcând în majoritate speranțele puse în ei. Privite în ansamblu, cele mai bune scenete au fost: „*Mocani din alte vremi*“, „*La Ospiciu*“, „*Baletul Schimoll*“, „*Doctorul*

Modern" şi tabloul final al actului I.

In general programul a fost bun. El a păcătuit însă în primul rând prin aceia că a fost prea lung, fapt ce a contribuit la plictisirea publicului, care în marea lui majoritate nu vine la un bal numai de dragul programului ci mai ales pentru dans. A păstra atenţia încordată timp de patru ore, unui public care abia aşteaptă să înceapă dansul, într'o sală suprapopulată, cu o căldură înăbuşitoare şi o respiraţie imposibilă, este ceva ce nu poate realiza nici cea mai bună companie de revistă; cu atât mai puţin deci nu a putut realiza ansamblul *„Balamuc Săcelean"*. Din această cauză a fost chiar nevoie să se scurteze unele scenete, iar altele să se suprime cu totul. Datorit imposibilităţii de a putea face probe în ansamblu cu toţi interpreţii, parte din roluri nu au fost destul de bine redate.

In fine dificultăţile de ordin technic s'au adăugat la cortegiul celorlalte scăderi.

Nu trebue să se uite însă, că a fost prima mare montare teatrală la Săcele, astfel că toate scăderile au avut la bază lipsa de experienţă.

Să sperăm că ţinând seamă de învăţămintele de acum, se va putea ajunge în viitor la rezultate mult mai frumoase cu acest gen de spectacole.

Balul a fost organizat şi cu concursul fabricei de cremă de ghete *„Schimoll pasta"* S. A. din Braşov, care a pus la dispoziţie costumele pentru *„Baletul Schimoll"* cum diferite obiecte pentru tombolă. Au mai contribuit cu obiecte pentru tombolă următoarele firme din Braşov: *Fabrica de produse chimice Beiersdorf & Co. (Nivea), Fabrica de paste făinoase A. Seewaldt, Fabrica de bomboane Hess, Fabrica de bomboane Stollwerck, fabrica de bere „Czell", fabrica de surogate de cafea Franck, Magazinul I. L. & A. Hessthaimer, magazinul Ioan Prosan, magazinul Elima, drogueria Kamner, magazinul de coloniale I Ovesea, Librăria „Universală", Iulius Baumann, restaurantul Transilvania Moise Popa, restaurantul „Lutfier" I. Moşoiu, restaurantul „Ştefan cel Mare" Gogu Mosloc, farmacia Tuliu, librăria Şcoalelor, fabrica Fraţii Schimidt, depozitul fabricei de bere „Lutfier"* şi *depozitul fabricei de bere „Azuga"*.

Reuniunea femeilor române din Satulung a organizat bufetul, al cărui articol principal au fost, bineînţeles, plăcintele mocăneşti cu refrec.

Regina balului a fost aleasă d-ra *Elvira Gonţea*, care a primit cadou o glastră de flori. Cât despre regina plăcintelor, aceasta nu a putut fi aleasă din lipsă de concurente.

A cântat foarte bine *muzica Bat. 2 Vânători de munte din Braşov*, precum şi *taraful popular Constantin Gândac.*

S'a petrecut destul de bine, singurul desavantaj fiind prea marea aglomeraţie.

Pentru a evita pe viitor acest inconvenient ne propunem a limita numărul biletelor de intrare şi eventual a recurge la formula spectacolelor duble.

Balul s'a terminat la ora $8^1/_2$ dimineaţa.

Venitul realizat a fost destinat pentru acoperirea cheltuelilor cu tipărirea numărului festiv al revistei. Deasemenea s'a rezervat o sumă pentru înfiinţarea unei biblioteci la cabana *„Marelui Voievod Mihai"* de pe Clăbucet, Satulung, a Bat. 2 V. Munte.

Iată pe scurt impresiile noastre asupra unui bal care a stârnit atâta vâlvă şi fel de fel de comentarii.

Dealtfel aceste *„scurte"* impresii ne-au răpit atât spaţiu încât nu mai avem posibilitatea de a ne ocupa în cadrul cronicei de faţă şi despre alte chestiuni. Şi câte nu ar fi de spus acum la 'nceputul primăverii. Bunăoară despre jalnica stare a unor străzi săcelene, în a căror bâltoace se oglindeşte acum soarele surîzător al acestei ierni capricioase. Dar despre astea în numărul viitor. Cu noroc şi voie bună.

Ion Păltănea

Săceleni! păstraţi revista la loc de cinste. Oricând o veţi găsi vă va aminti locuri scumpe vouă şi părinţilor voştri.

— 15. VI. 1939. — 1500 ex. —

Abonaţii noştri *)

au plătit între 15 Decem. 1938. — 31 Martie 1939.

	Au achitat abonamentul pe anul:			
	1936	1937	1938	1939
N. Şeitan, înv. pensionar. Olteniţa	50	100	—	—
Gheorghe I. Blegeanu, comerciant. Alexandria	—	—	50	50
Gheorghe Dragoş, dr. prof. Cluj	100	100	100	—
Gică Popa, funcţionar. Huşi	100	100	100	—
Stan Ştefan Stănei, propr. Corbu de sus, (Const.)		100	100	—
Ioan Burcoi, frizer, Braşov		100	—	—
Bratu Munteanu, propr. Satulung		100	—	—
Gicu N. Cioc, comerciant, Moreni		100	100	—
Cornel Voicu, advocat, Braşov		100	100	—
Ion Iordache, brigadier silvic, Satulung			100	—
Paul Stroian, funcţionar, Braşov			100	—
Nicolae Marian, comerciant, Galaţi			100	—
Victor Cioca, funcţionar Satulung			100	—
Ion I. Ghelase, insp. gen. Bucureşti			100	—
Ovidiu Tiţeiu, ing. chim. Fieni, (Dâmboviţa)			100	—
Gheorghe Bratu Munteanu, comerciant, Comarnic			100	—
Vasile Dima, elev, Băneşti, (Prahova)			100	—
Gheorghe Muşat, secretarul chesturei, Sft. Gheorghe.			100	—
Teodor Sbarcea. medic, Braşov			100	—
Ion B. Sulu, subofiţer, Satulung			100	—
Octavian Stoichiţă, dir. Braşov			100	—
Ionel Tăraş, comerciant, Azuga			100	100
Ioan Baltag, restaurator, Satulung			100	100
Matei Mocanu, medic, Câmpulung-Muşcel			100	100
Moise Ciută, propr. Satulung			—	100
Drăgan Ghelase, comerciant, Brăila			—	100
Gheorghe Manole, industriaş, Baciu			—	100
Ioan Minea, dr. prof. univ. Cluj			200	—
Primăria Comunei Purcăreni			300	—

Au plătit prin C. E. C. Nr: 25.187.

Ion Jarnea, propr. Galaţi	100	100

Din streinătate.

Costică Gh. Jarnea, funcţionar, Varşovia	—	150
The Industry Bureau, Archives and. Library, South Manchuria Railway Co. Dairen Manchuria	—	200

Abonamente populare.

Ioan Samoilă, elev, Sibiu; Radu Ghia, propr. Satulung; Mircan A. Cernatu.

*) Abonaţii sunt trecuţi în ordinea în care au plătit abonamentul. Le mulţumim şi pe această cale. Sprijinul acordat ne arată încăodată necesitatea acţiunii noastre şi ne face să străduim în viitor pe acelaş drum al Săcelelor de mâine.

Cu cât e mai mare, cu atât mai ieftină!

Chimistul fabricei SCHMOLL

spune:

Cine cumpără cutia Zero, pe acela îl costă lustruitul unei perechi de ghete — — 60 bani.
Cine cumpără cutia Nr. 3. pe acela îl costă lustruitul unei perechi de ghete — — 42 bani.
Iar cine cumpără cutia Nr. 5. pe acela îl costă lustruitul unei perechi de ghete numai 32 bani.
Mario! De acum în colo vom cumpăra numai

SCHMOLL No. 3.

căci aceasta este cea mai potrivită pentru gospodăria noastră de 6 persoane.

SCHMOLL - PASTA
nu se usucă niciodată.

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

— *Ziarul* **„Tribuna"** *Cluj.* — a. II. n. 78. Miercuri 5. April 1939. ● Dir.: Ion Agârbiceanu. ●

Plaiuri Săcelene. Număr triplu de încheere alor cinci ani de viaţă subt harnica conducere a dlui Victor Tudoran. E o revistă unică: scrisă şi abonată de Săceleni, ocupându-se în primul rând cu probleme săcelene, pe lângă materialul literar, adeseori foarte bine selecţionat.

Fascicolă pe Oct.—Dec. de peste 80 pag. e unică: cuprinde zeci de fotografii cu săceleni redactori, sprijinitori ai revistei şi zeci de reclame cu firmele comerciale şi industriale ale harnicilor fii din Săcelele Braşovului, cari au umplut ţara cu negoţ şi industrie românească, — cum o umpleau pe vremuri cu turmele de oi.

Din cuprinsul cultural relevăm: *I. Munteanu cu articolul „Pentru Săcele" Victor Jinga: „Relaţii sufleteşti la Săcele", Vasile Băncilă: „Lucian Blaga şi regiunea Săcelelor".*

Versuri, Cronici.

Revista dă şi tabloul abonaţilor pe ultimele trei luni din 1938.

Editarea revistei a fost o iniţiativă lăudabilă: perseverarea ei în viaţă, e o laudă a Săcelenilor.

Vom fi recunoscători acelor ce ne vor trimite adresele exacte ale rudelor şi prietenilor de origine săceleană, despre care cred că ar putea abona revista.

AM PRIMIT LA REDACŢIE

Nu anunţăm în această rubrică decât ziarele şi revistele cari la rândul lor ne anunţă. Redacţia.

Reviste: „Convorbiri literare" a. LXXII. n. 3. Martie 1939. Subt conducerea distinsului scriitor şi om de gust fin, dl. *I. E. Toroutiu,* secondat de *Alexandru Ionescu* şi *Teodor Al. Munteanu,* vechea revistă a „Junimei", apare în condiţiuni minunate. In numărul apărut recent, îşi dau întâlnire în paginile albe, *Aron Cotruş Al. Naum, N. Iorga, G. M. Vlădescu, G. Murnu,* etc. Izbânda revistei o considerăm un succes al directorului ei *I. E. Toroutiu,* care a pus o piatră nouă de temelie la cultura românească. Ii urăm succes.

„Gândirea", „Gând Românesc", „Satul şi Şcoala", de subt direcţia dlor: *Nichifor Crainic, Ion Chinezu* şi *Const. Iencica,* trag brazdă românească pe câmpul literar al Ţării, servind de îndrumătoare unui tineret ce se ridică acum, spre un nou ideal, al cinstei şi muncii. Fapta acestor reviste merită a fi urmată şi de altele, întru ridicarea culturală a neamului nostru, împiedecat în desvoltarea normală a literaturii lui, de situaţia geografică şi istorică mai ales, din trecut. v. i. c.

VIZITAŢI COFETĂRIA

ZÖLDI

CERNATU - Jud. BRAŞOV.

Zilnic se găsesc prăjituri proaspete.
Bine asortată cu bomboane, pişcoturi şi fursecuri alese.
Serviciu prompt. Preţuri reduse.

2—3

Plaiuri Săcelene

revistă de atitudini și probleme săcelene.

DIRECTOR:

VICTOR TUDORAN

apare odată pe lună.

COLABORATORI:

Vasile Băncilă, prof.; Ioan Al. Bran-Lemeny, scriitor; D. G. Constantinescu, ing. agr. insp.; Pimen Constantinescu, prof.; M. Ar. Dan, ing. prof. univ.; Gheorghe Dragoș, asist univ.; Silvestru Garcea, preot; N. G. V. Gologan dr. economist; Ion I. Ionică, prof.; Vasile Ivan, insp.; Ion Jalea, sculptor; Victor Jinga, prof. univ.; Petru Leucă, preot; Mihail Lungianu, scriitor; Victor Marin, preot; George Moroianu, prof. univ.; I. G. Munteanu, prof.; Aurel A. Mureșianu, istoric; Nicolae Pană, inv. dir.; Zenovie Popovici, preot; Daniil Purcăroiu, preot; Gheorghe Șerbu preot; Dr Ilie Toma, asist. univ.; și tinerii publiciști săceleni: Al. Stroe-Militaru, Dimitrie Danciu, Nicolae G. Moisiu, Nicolae Verzea, Valeriu Calciu, Victor Ion Critu, Gigi Deleanu, Ion Despan, Lucian Ducșoara, Ion Moisiu, N. Moroianu, Florica Mosloc, Nițâ Pârciog, Ion Perșinariu, Ioan B. Peteu, Mitică Peteu, Ion Sulu, Mihai I. Tepșan, Vlad Șeitan.

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc, să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului, să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească, la ridicarea acestor plaiuri mocănești.

ABONAMENT ANUAL:

Particulari	Lei 100
Abonamente de sprijin dela	„ 150
Societăți culturale, școli	„ 200
Instituții și autorități	„ 400

Un număr simplu Lei **10.—**
Număr dublu . . „ **15.—**

Abonamentul la ediția populară este Lei **60.—**
dar plătit înainte prin mandat poștal.

Revistă fondată în anul 1934.
Cont la C. E. C. Nr. 25.187

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA

SATULUNG — SĂCELE — |Jud. BRAȘOV|

Tip. Cultura Brașov.